

■

$$) (\quad) :$$

■

(

■ ■

· (

—

)

■

■

)

· (

..

() ()

. (

.

-

.

)

.

. (

-

.

):

- -

()

) .

()

. (

):

.

()

. (

)

)

. (

.

()

:

. (

.

) . (

) . (

..

)

. (

-

. (

- -

)

:

.

. (

-

)

.

-

. (

) .

.

(Ilsourie-zenon)

)

) . (

) . (

) . (

..

-

- -

. (

.

)

.

(Theodozos)

()

()

)

(

.

-) :

() (. (

. (

.

- -

)

.

:

..

.

. (

·
)
·
· (·
·
· ():
-):
- -
)
· (·
· (·
· (·
:
)
(
· (·
)
):(· (·
)

8

· (

■

—

■

1

$$\cdot \left(\begin{array}{c} \text{ } \end{array} \right)$$
$$):$$

1

· (

— —

$$(\quad)$$

)

■

$$) \cdot (\quad) : \quad$$
$$) \cdot ($$

· (

■

$$):$$

(

... () ()

... ()

...

... () () = ()

... ()

...

...):

... ()

... ()

... ()

... () ()

... ()

... () ()

...

... ()

...):

...):

... ()

... ()

...

· (

■

■

■

)

• (

■

—

■

)

—

$$): ($$

—

)

)

$$:($$

•

•

)

$$): \quad ($$
$$\cdot (\quad \quad \quad \cdot ($$

—

}

•

•

)

$$\cdot \{ ($$

■

()

$$\cdot \left(\frac{1}{2} \right) \cdot \left(\frac{1}{2} \right)$$

—

()

$$\begin{pmatrix} & \\ & \end{pmatrix}$$

■

■

■

()

$$\left(\begin{array}{c} \text{ } \\ \text{ } \\ \text{ } \end{array} \right) \left(\begin{array}{c} \text{ } \\ \text{ } \\ \text{ } \end{array} \right) \left(\begin{array}{c} \text{ } \\ \text{ } \\ \text{ } \end{array} \right) : \left(\begin{array}{c} \text{ } \\ \text{ } \\ \text{ } \end{array} \right) :$$

• ()

$$\cdot \quad \cdot \quad \left(\quad : \quad \right)$$

..

()

() ()

. (.() ()

.

} { }

{

.

):()

.

)

)

(

()

. (. (

-

. (

.

):

. (

) .

.

. (

21

..

() } (

/ .

)

() (Regio Montanus

. (

. (

- -

(.)

() (. -)

) . (Seztant -)

.()

. (

) () ()

- -

. (

-) (. -)

(.):

. ()

.(Tycho-Brahe)

): ()

()

() ()

. (

)

. (

۲۳

..

) () - -

{ : : () () -

.. : :

- /

() ..

.. () -

- .

.. -

) - :

{.. } (..

..) -

- . (

.. ..

: () - -

.. :

() - -

.. .

() -) -

.. (

.. ..

.. -

} () - ()

..{ : .

-) -

.. . (

-

..

جایگاه و نقش فرهنگ و تمدن ایرانی در پیشرفت و ترقی علوم

محمد باقر حجتی^۱

پژوهشگران و محققین، اعم از ایرانی و غیر ایرانی، معتقداند که فرهنگ و تمدن ایرانی دارای سهمی مهم و نقش مؤثر در پیشرفت و ترقی جوامع بشری است، آنچه که منجر به اینکه جوامع بشری، پیش و پس از اسلام، بدهکار این تمدن و فرهنگ شود. گمان و شکی وجود ندارد که نقش این تمدن در پیشرفت بشر از جایگاه شایسته و قابل تأمل برخوردار است، و انتقادپذیر نیست.

در این تحقیق و بشکل مختصر به دلایل مختلف اشاره می شود که اکثراً از سخنان شرقشناسان غیر ایرانی و نظرشان راجع به ایران و اسلام است که از این دلایل حقایق را در می یابیم برای تأیید حرف ماست. به دو عنوان می پردازیم، پیش از اسلام و پس از اسلام، بدون توجه به تسلسل زمانی معانی و تفصیلات امور است که بهتر بود اگر به این تسلسل و تفصیلات مربوط توجه شده است.

واژگان کلیدی: ایران، اسلام، علوم، شرق شناسان

۱. استاد گروه علوم قرآن و حدیث دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران